

Özlem Cekic er nyt medlem af Kommissionen for Den glemte kvindekamp – men den kamp er »alt andet end glemt«

KOMMENTAR

Özlem Cekic

Hvordan sætter vi bedst kvinder fri fra social kontrol? Fra mænd, myndigheder, staten og alle mulige andre, når de prøver at tvinge kvinder til at være noget andet end sig selv og leve frit, som de vil?

Den kamp og de spørgsmål har optaget mig i mange år. Fagligt, politisk, personligt. Derfor blev jeg også glad, da regeringen udpegede mig til at sidde i Kommissionen for Den glemte kvindekamp.

Kommissionen har fået til opgave at komme med bud på, hvordan man kan bekæmpe den negative social kontrol, som nogle kvinder med minoritetsbaggrund lever under. Det har jeg takket ja til, fordi jeg mener, at jeg kan bidrage med viden og erfaring. Jeg køber imidlertid ikke den underlæggende præmis om, at den kvindekamp skulle være glemt.

De sidste to årtier har vi ikke gjort andet end at diskutere, hvordan de undertrykte kvinder med minoritetsbaggrund kunne få de samme muligheder og friheder som etnisk danske kvinder. Det er egentlig også på sin plads at rose skiftende regeringer – røde såvel som blå – for at have prioriteret området. Det har tydeligvis båret frugt.

En kortlægning af strategier og initiativer til forebyggelse af negativ social kontrol og æresrelateret vold i de nordiske lande viser således, at kommissionen bærer et misvisende navn. Sammen med Norge er Danmark det land, der hyppigst har haft diskussionen, og hvor politikerne har ageret stærkest – blandt andet gennem lovgivning.

Kommissionens arbejde bliver ikke mindre vedkommende af de fremskridt, så hvorfor ikke anerkende dem?

Svaret på det er selvfølgelig, at symbolpolitikken kommer i vejen. Det er som om, politikerne kun kan tale sagen op ved at tale fremskridtet ned – eller bare ignorere det.

Men antallet af kvinder med minoritetsbaggrund i krisecentre og skilsmissestatistikker viser tydeligt, at noget har rykket sig. Godt nok vidner det høje antal af minoritetskvinder om, at der stadig ligger en del arbejde forude. Men det vidner også om, at langt færre kvinder i dag vil finde sig i vold og undertrykkelse.

Da jeg blev skilt for 21 år siden, var jeg en af de første kvinder i mit kurdiske miljø til at gå fra sin mand. Det havde jeg god grund til at gøre.

Han var ikke specielt sød mod mig eller

min søn. Jeg skulle aflevere mine hårdtjente lønkroner fra rengøringsjob og praktikforløb som sygeplejestuderende. Pengene blev så sendt til hans familie i Tyrkiet, der styrede vores økonomi, selvom vi boede 3.000 km væk i en lille lejlighed på Nørrebro. Han dikterede min påklædning og min sociale omgangskreds.

Alligevel var der en manglende forståelse i miljøet, da jeg gik fra ham. Han havde jo ikke været mig utro, og han havde jo heller ikke givet mig synlige blå mærker på min krop. Ovenpå skilsmissem var der en begravelsesstemning i mit barndomshjem. Flere familier kiggede forbi for at »kondolere«.

I dag har der i kurdiske og muslimske miljøer bredt sig en større forståelse for, at skilsmisser er en del af livet. Der er også flere blandede ægteskaber en dengang.

Det er ikke længere utænkeligt, at minoritetsdanskere gifter sig med hinanden på tværs af kulturelle skel – eller ligefrem gifter sig med etniske danskere. I sidste måned deltog jeg i et bryllup, hvor brudgommen havde kurdiske rødder og bruden pakistanske. Hun havde en datter på otte år fra et tidligere ægteskab. For 20 år siden ville det være et utænkeligt scenarie.

Alt det kan vi først og fremmest takke kvinderne for. Vi har ikke at gøre med stakler.

Det er kvinder, der godt nok lever et hårdt liv, men som har styrken og viljen til at gøre oprør. Ikke alene for at overleve, men for at ændre tingene til det bedre for deres døtre og sønner. Derfor kan de bedste løsninger kun findes med dem.

Vi har alt for længe talt ned til de kvinder og fastholdt dem i en offerrolle. Vi skal have mod til at tale dem op og lade dem vide, at de sagtens kan – og at vi står bag dem.

Vil man frigøre kvinderne, må man spørge dem, hvordan frihed egentlig ser ud for dem. Det kan ikke nytte noget at diktere, hvad frihed er.

Nogle kvinder tvinges til at gå med tørklæde. Men der er også kvinder, der bærer tørklædet, fordi der deri for dem er en frihed. Den frihedsopfattelse må man gerne udfordre – men man skal ikke glemme de demokratiske værdier, hvis man gør det.

Som liberalt menneske er det for mig afgørende, at vi i kampen for at frigøre kvinder fra social kontrol ikke samtidig underkaster dem statslig kontrol. Hvis

De sidste to årtier har vi ikke gjort andet end at diskutere, hvordan de undertrykte kvinder med minoritetsbaggrund kunne få de samme muligheder og friheder som etnisk danske kvinder, mener Özlem Cekic. Foto: Linda Kastrup

mennesker skal gøres frie, kan det ikke gøres med forbud eller ved at pådutte andre vores forståelse af frihed.

Jeg har aldrig været begejstret for den måde, man i Mellemøsten løser sine problemer. Derfor skal vi også passe på, at vi i bekæmpelsen af mellemøstlig tilgang til ligestilling ikke ender med at kopiere deres måde at gå til det på.

Jeg glæder mig til gå ind i arbejdet med et åbent og nysgerrigt sind. Min opgave i kommissionen bliver at få nuancerne med ind i en debat, der i mange år har været sort/

hvid. Hvor vi har splittet i stedet for at bygge bro.

Vi skal have mod til at gøre op med den symbolpolitik, der i årtier har dannet ramme om diskussioner om minoritetskvinder. Kun sådan kan vi finde de reelle løsninger, der fører til ligestilling og frihed.

Özlem Cekic er generalsekretær for Brobyggerne – Center for Dialogkaffe og fhv. medlem af Folketinget for Socialistisk Folkeparti. Hun er dog ikke længere medlem af partiet